



בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8760/21

לפני: כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופט י' כשר

העותרת: רגבים

נ ג ד

המשיבים: 1. שר הבטחון
2. אלוף פיקוד המרכז
3. ראש המנהל האזרחי
4. משטרת ישראל
5. חברת החשמל המזרח ירושלמית

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרת: עו"ד אברהם סגל; עו"ד יעל סינמון

בשם המשיבים 4-1: עו"ד אבי מיליקובסקי

בשם המשיבה 5: עו"ד ענת קליין; עו"ד דנה טל; עו"ד ליאת ברגמן-רביד

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. במסגרת העתירה שלפנינו ביקשה העותרת, עמותת רגבים, שורה של סעדים בקשר עם אכיפת דיני התכנון והבנייה ביהודה ושומרון על קווי חשמל ועמודי חשמל, שלטענתה הוצבו ללא היתר מצפון לישוב אפרת שבגוש עציון (להלן: הבנייה הבלתי חוקית). כמו כן נתבקשו סעדים בנוגע להעמדתה לדין של המשיבה 5, חברת החשמל המזרח ירושלמית, לה מייחסת העותרת חיבור מבנים בלתי חוקיים לרשת החשמל מצפון לישוב אפרת שבגוש עציון – זאת, ללא היתר ובניגוד לדין.
2. בהתאם להחלטות המקדמיות שניתנו, הגישו המשיבים את תגובותיהם לעתירה.
3. בתגובת המשיבים 4-1 (להלן: משיבי המדינה) דווח לנו שלאחר הגשת העתירה ננקטו הליכי פיקוח ואכיפה בנוגע לבנייה הבלתי חוקית, אשר כוללים: (1) הוצאת צווי הפסקת עבודה לבנייה הבלתי חוקית; (2) דיון בוועדת המשנה לפיקוח בעניינו של

המחזיק בבנייה הבלתי חוקית; וכן (3) החלטה על הוצאת צווים סופיים להפסקת עבודה ולהריסה ביחס לבנייה הבלתי חוקית. לטענת משיבי המדינה, נקיטת פעולות אכיפה כאמור חוללה שינוי מהותי בתשתית העובדתית העומדת בבסיס העתירה; ומשכך, העתירה אינה רלבנטית עוד במתכונתה הנוכחית ודינה להימחק על הסף. כמו כן טענו משיבים אלה כי דין העתירה להידחות גם לגופה.

4. ביחס לסעד הנוגע להעמדתה לדין של המשיבה 5 הפנו משיבי המדינה לפסק הדין אשר ניתן לאחרונה בבג"ץ 2914/17 עמותת ש.ע.ל. שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (12.6.2022) (להלן: עניין ש.ע.ל.), בו נדחתה עתירה אשר הלינה, בין היתר, על אי-פתיחתה של חקירה פלילית בקשר לעבירות בנייה באזור יהודה ושומרון. במסגרת פסק הדין תוארה הקמתה של יחידת פיקוח על אכיפת דיני התכנון והבנייה ביהודה ושומרון – יחידה אשר צפויה להתחיל לפעול, במשוער, במחצית שנת 2023. נקבע שם כי "בירור בנוגע לחשד לביצוע עבירות מתחום דיני התכנון והבניה (אשר בעקבותיו עשויה כאמור להיערך בחינה נוספת באשר לחשד לביצוע עבירות נוספות) ירבוץ לפתחה של היחידה הייעודית שצפויה להתחיל במלאכה בעוד כשנה על פי לוח זמנים משוער." (ראו: פסקה 7 לעניין ש.ע.ל.). נטען כי בכל הנוגע לסעד שעניינו נקיטה בהליכים פליליים מה שנקבע בפסק הדין בעניין ש.ע.ל. רלבנטי גם לענייננו.

5. בתגובת המשיבה 5 לעתירה נאמר שמשיבה זו אינה מספקת חשמל בשטחים המפורטים בעתירה, ואף אינה מבצעת בהם חיבורי חשמל.

6. כמתואר בהחלטתי מיום 8.9.2022, לאחר קבלת תגובתם של משיבי המדינה, ממנה עולה שהתשתית העומדת בבסיס העתירה השתנתה באופן מהותי, הוריתי לעותרת להודיעני אם היא עומדת על עתירתה, שכן על-פניו נראה כי אין מקום להמשיך ולברר את העתירה במתכונתה הנוכחית. על-אף החלטתי, העותרת נטלה לעצמה את החירות להגיש תשובה לתגובתם של משיבי המדינה (ראו והשוו: תקנה 7(ב2) לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות בג"ץ)). תשובה זו כללה, בין היתר, התייחסות עובדתית לאירועים אשר אירעו לאחר הגשת העתירה; ראיות חדשות אשר צורפו על-ידי העותרת לתשובתה; וכן טענות משפטיות המתייחסות למצב העובדתי שהשתנה. כמו-כן, העותרת לא צירפה תצהיר לתמיכה בטענותיה העובדתיות ולאומות הראיות החדשות שצורפו לתשובתה. נוכח האמור, הוריתי על הוצאתה מהתיק של תשובת העותרת מיום 8.9.2022. כן הוריתי לעותרת, פעם נוספת, להודיע האם היא עומדת על עתירתה.

7. ביום 12.9.2022 הגישה העותרת הודעה לפיה היא עומדת על העתירה, ואף מבקשת כי נורה למשיבים להגיש כתב תשובה מטעמם – זאת, הגם שבעתירה לא ניתן צו על-תנאי (ראו והשוו: תקנה 9(א) לתקנות בג"ץ). כן הוסיפה העותרת וביקשה מאתנו כי

נורה למשיבים – "לחילופין" – "להגיש הודעת הבהרה ביחס למיקום עמודי החשמל הבלתי חוקיים במדרג סדרי העדיפויות לאכיפה, תוך ציון המועד בו צפוי מימושם של הצווים".

8. לאחר בחינת העתירה, השינויים שחלו מאז הגשתה, ומכלול טענותיה של העותרת, באנו למסקנה כי העתירה מיצתה את עצמה במתכונתה הנוכחית ודינה להידחות. עניינה של העתירה, כאמור, בנקיטת פעולות אכיפה נגד בנייה בלתי חוקית. אלא שלאחר הגשת העתירה (ולא בהכרח בעקבות הגשתה) משיבי המדינה החלו לנקוט בפעולות אכיפה נגד אותה בנייה בלתי חוקית. נוכח שינוי זה שינתה גם העותרת את טעמיה, וכעת היא מבקשת למקד את טענותיה לא בעצם קיומם של הליכי אכיפה, כי אם בהחלטות משיבי המדינה בנוגע לסדרי העדיפות בפעולות האכיפה אשר ננקטות על-ידם. מבלי לנקוט עמדה בסוגיה זו גופה, ברי הוא כי זאת אינה אותה סוגיה שהעותרת העמידה להכרעתנו במסגרת העתירה, וכי התשתית העובדתית והמשפטית הנדרשת להכרעה בסוגיה זו שונה מהתשתית העובדתית והמשפטית אשר הועמדה לפנינו בעתירה.

9. כפי שכבר הזדמן לי להעיר, "באופן עקבי נקבע שבמקרים מעין אלה – בהם לאחר הגשת העתירה שונו נסיבות העתירה באופן מהותי, ובפרט כאשר שינוי הנסיבות מביא לשינוי ההחלטה נושא העתירה – יש להורות על דחיית העתירה, תוך מתן האפשרות לעותרים לשוב ולהתנגד להחלטה החדשה אשר התקבלה או שתתקבל בעניינם" (ראו: בג"ץ 945/22 בן דוב נ' מדינת ישראל – מנהל הסיעוד משרד הבריאות, פסקה 16 והאסמכתאות שם (29.3.2022)). מן הדין הוא כי כך נעשה גם בענייננו, אך לא לפני שנעיר כי ספק אם היה מקום להגשת העתירה נגד המשיבה 5, בהינתן דלות התשתית הראייתית אשר הוצגה בעתירה ביחס אליה.

10. סוף דבר – העתירה נדחת. העותרת תישא בהוצאות משיבי המדינה בסך של 5,000 ש"ח וכן בהוצאות המשיבה 5 בסכום זהה (סה"כ 10,000 ש"ח).

ניתן היום, י"ח באלול התשפ"ב (14.9.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט